

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים

(א) לעיל ס"ט. (ב) לעיל ע"ג.
(א) לקמן פ"ז (ד) כמובן
ע"א.

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ר יוחנן ג"ב ע"י
לעיל דף ס"ט: (ב) רש"י
ד"ה כשהוא אומר וכו' לה
הרי בשותק: (א) ד"ה
קרא למיקט וכו' וירושלמי
ע"מ למיקט וכו' קאמר
קרא אלמא בשותק ע"מ
למיקט אינו מופר:

מוסף רש"י

שאם לא הפר והשכה
אינו יכול להפר.
משמחן שאין הפרת
נדרים אלא אותו יום
שנשבעה ככל
כנסת אם אחר (ועי' ע"ג).
יודע אני שיש נדרים.
שאלו יכול לגזור, אבל
אני יודע שיש מפירין.
ששם אדם בעולם יכול
להפר נדר, ואחר כך יודע
לו שהפרה מועלת, יפר.
לא לאחר זמן כשעוד שירוב
להפר, דכיון דלא היה יודע
שיכול להפר משקילה, לא
קרינן ביה ביום ששמו אלא
השתא גזאמו יום שנודע
לו שיכול להפר לה (קמ"ט)
יודע אינו נדר, גמור, ונמנע
ולא הפר בו ביום, ר"מ
אומר לא יפר. לא לאחר
זמן לכשעוד לו שגדל הפיר
ולקח הפירה, והואיל והוא
ידע בענין הפרה ולא הפר
פושע הוא, מ"ט אי נדר
הוא שפיר עבד דמפר, אי
לא נדר הוא מאי איכפת
ליה מאי דהפר, ואיכא
מקלם שמינה כלל שמינה,
והממזים אומרם יפר.
הואיל ולא הוברר הדבר,
וע"א: דאיכא למקלם
שמינה אינה כלל שמינה.
חמנים דמתמנין הינו ר'
יהודה (ע"ט).

הדרן עלך נערה המאורסה

**ואלו נדרים שהוא מפר דברים שיש
בהן ענוי נפש.** כדכתיב לענות
נפש אישה ויקמנו ואישה יפרנו (במדבר ל').
אמר

קיים בלבו קיים הפר בלבו חומר בהפר:
קיים אינו יכול להפר. אלא"כ נשאל לחכם על הקמתו: הפר אינו
יכול לקיים. קמני מיהת שהשתיקה מקיימת וכו': נשאלין על ההקס.
שאלו קיים לה לנערה המאורסה אביה או בעלה והלך השני ונשאל

לו על נדרה של זו ואמ"כ הלך זה
שקיים ונשאל על הקמתו: ואין נשאלין
על ההפר. אם הפר לה אחד מהן
והלך חזירו ונשאל לחכם על חלקו אין
זה שאלה לוי שאין נשאלין על נדר
שאינו נדר כגון זה שמופר במקנת
הוי נדר ואין נדר: כשהוא אומר.
למעלה הימנו כי החריש לה (א) הוי
בשותק וכו': בשותק ע"מ למיקט.
וכתיב כשהוא קרא והקיס את כל
נדריה דשזב אינו יכול להפר: קראי
יפירי פסבזי. מדכתיב החרש יחריש
כמה פעמים ש"מ (א) בשותק ע"מ
למיקט אינו מפר. ע"א קראי כתיבי
החרש יחריש וכו' החריש הרי ג' מד
בשותק ע"מ לקיים וחד ע"מ למיקט
וחד בפתם: יודע אני שיש נדר. הרי
ששמע באשמו שנדרה ולא הפר לה
ואמר לאחר מכן יודע אני שיש נדר
שאשה נודרת אסורה צמה שנדרה:
אבל אינו יודע שיש מפירין. לאפשר
בתקנה לכן לא הפרתי לה: יפר.
דכיון דלא היה ידע שיש מפירין מאי
ה"ל למיעבד נעשה כמי שלא שמע:
אבל אינו יודע שזה נדר. חשזב ונרין
לנעול: ר"מ אומר לא יפר. דכיון
דידע נדרה ויש מפירין כשמינה
בעלמא דמי ואיבעי ליה למפר
משקילה: וחסד יפר. עכשיו דכיון
דלא ידע מתחלה דלאי נדר לרין
הפרה כמי ששמע עכשיו דמי
ולא לכתחלה:

הדרן עלך נערה המאורסה

**ואלו נדרים שהוא מפר ידברים שיש
בהן ענוי נפש ואם לא
ארחץ אם אתקשט ואם לא
אמר**

נדרה עם חשכה וכו'. אע"ג דלחכותב חדא זמנא מותבינן עליה תו וז"מ דאי משכחין פירוקא כההיא דלעיל אכתי הויה חך מיתבתי: שאם
לא הפר וחשכה אין יכול להפר. טעמא יהיב לנמי דמפירין בשבת אפילו שלא לנורח השבת לפי שהשעה עוברת כדפרישית לעיל (דף ע"ג): ואמאי
ליהו בשותק ע"מ למיקט. דאי אמר בשותק ע"מ למיקט מני מפר לפי שאותה הקמה לא היתה על דעת שיתקיים הגדר כ"ש דאי הוה אמרי
רבנן דאינו מפר נדרים שאינן לנורח השבת דהוה מני להפר משחשכה דהא מאי דשתיק בשבת לאו משום קיום אלא מפני שלא היה יכול להפר
אלא ודאי משמע דכל שתיקה מקיימת: מסיב רב אשי יודע אני שיש נדרים. שנדרים שנדרה אשתי הוה נדרים: אבל אינו יודע שיש מפירין.
ביום ששמעתי את הייתי יודע שהבעל יכול להפר נדרי אשתו כלל: יפר. בתוך אותו יום שלמד שהבעל יכול להפר דהוא יומא ה"ל לדידה
יום ששמעה אבל עד השתא לא דלא מיקרי יום ששמעה אלא כשיועד דיני ההפרה: אבל אינו יודע שזה נדר. שהוה מן הנדרים שהבעל
מפר: ר"מ אומר לא יפר. אחר יום ששמעה דכיון שידוע הוא שהבעל מפר נדרי אשתו מקרי יום ששמעה: והכמים אומרים יפר.
דכיון שלא ידע הפרת נדר זה לא מיקרי יום ששמעה. ואם איתא דשותק ע"מ למיקט מפר אמאי אומר ר"מ לא יפר דהא איהו לא שתק אלא
משום שלא היה יודע שיהא יכול להפר וליהו בשותק ע"מ למיקט וע"כ לא פליגי רבנן עליה דר"מ אלא משום דסבירא לכו דלא הויה ששמעה
אבל אי הויה ששמעה מרוד ליה דלא יפר אלא ודאי משמע דשותק ע"מ למיקט לא מני מפר. הלכך נקטינן דשותק ע"מ למיקט כסתם
ולא מני מפר אלא ביום ששמעה בלבד ושותק על מנת לקיים לאלתר שזב אינו יכול להפר ואפילו בן ביום:

הדרן עלך נערה המאורסה

שהשתיקה מקיימת. כל ששתק כל יום שמינה: קיים בלבו
קיים. שאין לרין להוציא כשפתיו: הפר בלבו אינו
מופר עד שיוציא כשפתיו. ונראה בעיני דלפינן לה משתיקה דיום
שמעו שהיא מקיימת דטעמא מאי משום דכיון שעבר יום שמינה
ולא הפר גלי אדעתיה שהוה רוצה
דקיימו של נדר אלמא כל שבלבו
לקיימו סגי אלא דיהיב ליה רחמנא
כל הוהא יומא להפרה משום דעד
דעברא שמשא לא מוכח מדי שיהא
רוצה לקיים דלמלא בתר הכי מפר
לה כיון דבתר דעתיה בלחוד אזלינן.
ומינה דכל שקיים בלבו קיים לאלתר
דהוה ליה כאליו עבר יום שמינה. וכו'
אמרינן הלא הפר בלבו אין הפר
דווקא דלא אמר לה עלי אכלי אבל
היכא דאמר לה קיי סגי וכדכתיבנא
לעיל (דף ע"ג): קיים אינו יכול להפר
הפר אין יודע לקיים. הלא מילתא לא
ממירא הקמה מהפרה ולא הפרה
מהקמה ולאו משום חומר נקטינאו
אלא כיון דאשמעינן דיני הקמה והפרה
מני הא גמיי בהדיהו: מאי לאו
בשותק על מנה למיקט. ואפ"ה קמני
שהשתיקה מקיימת כל שעבר יום
שמעה: לא בשותק על מנה לקיים.
שיהא הגדר מקיים ומעמה:
חומר בהפר מנול. לאו דוקא מנול
דהא לא בעי אלא מאי ניהו אותו חומר
של הפרה: נשאלין על ההקס. שאם
הקיס יכול לישאל עליו (ב) צאמו יום
שמעה ויכול להפר בן ביום: ואין
נשאלין על ההפר. שאם הפר שזב אינו
יכול לישאל לבעול אותה הפרה:
כשהוא אומר כי החריש לה הרי
בשותק ע"מ לקיים. ע"מ לקיים לאח"כ
שדעמו שיתקיים כשיעבור יום שמינה
אבל אין דעמו שיהא מקיים בשתיקה
זו דאי הכי היכי מני מפר בכל יום
שמעה ולא דמי האי שותק ע"מ לקיים
דהכל להנהו שותק על מנת לקיים
דלעיל: קראי יפירי פסבזי. תלמא
קראי כתיבי החרש יחריש מרי כי
החריש לה הא תלמא: מסיב רבא

נב' קיים בלבו קיים. עיין
לקמן דף פ"ז בהר"ן
ד"ה למימלא: בהר"ן ד"ה
הפר בו וביניה דבכל
שקיים בלבו. ק"ל הא
ק"ל דלף דנדרים שבלב
לא הוה נדרים מ"מ היכא
דמוכח וגו' לל כל הוי נדרים
כההיא דמנחתא וכדומה
א"כ מה רחמי דבשתק
כל יום השמיעו דלא
דען דמוכח שהוה רוצה
בקיימו של נדר וגו' לו
טוומא משה"ה הוי קוים
אבל בקיים בלבו שאיני
גלי לל הוי ככל נדרים
שבלב דלא מהני וע"ג:
בהר"ן ד"ה נשאלין.
באותו יום שמינה וכו'
תוס' כמובן דף ע"א וע"ג
ד"ה אבל הלא:

גליון הש"ס

נב' קיים בלבו קיים. עיין
לקמן דף פ"ז בהר"ן
ד"ה למימלא: בהר"ן ד"ה
הפר בו וביניה דבכל
שקיים בלבו. ק"ל הא
ק"ל דלף דנדרים שבלב
לא הוה נדרים מ"מ היכא
דמוכח וגו' לל כל הוי נדרים
כההיא דמנחתא וכדומה
א"כ מה רחמי דבשתק
כל יום השמיעו דלא
דען דמוכח שהוה רוצה
בקיימו של נדר וגו' לו
טוומא משה"ה הוי קוים
אבל בקיים בלבו שאיני
גלי לל הוי ככל נדרים
שבלב דלא מהני וע"ג:
בהר"ן ד"ה נשאלין.
באותו יום שמינה וכו'
תוס' כמובן דף ע"א וע"ג
ד"ה אבל הלא:

תוספות

הפר בלבו אינו מופר.
שלאמיני חמנים שיוציא
הפרה בפס. וקשה דלעיל
(ע"ג) מני ד"ה אי מבעל
בלבו, ולמאי דפריש' לעיל
(ע"ג ד"ה וכו') דמיייר
באומר לא עלי ואכלי תמא:
קיים אינו יכול להפר.
משו' דכתי' (במדבר ל')
אשת יקיימו כיון שקיימו
מקיים: הפר אינו יכול
לקיים. שכבר בטל והך
סופא שוה בין בהקמה בין
בהפרה, ואבג גרסא דלעיל
נקטיה: והדרישה לא ביום
שבעו בשותק ע"מ לקיים
הכתוב מדרב. מימה
למורי רבנו שמשון ג"ע,
דהכל משמע דשותק ע"מ
לקיים הויה שתיקה גרסא
ולא קיים בלבו, ולעיל פריך
היינו קיים בלבו, ויש
לומר' לעיל דשי בשותק
ע"מ לקיים כ"ד שמינן
שקיים בלבו, ולכן פריך
היינו קיים בלבו, אבל
שותק ע"מ לקיים דההיא
היינו שותק ממש, ולעיל כי

[משני בשותק סתם הוה מנין לשנויי בשותק ע"מ לקיים לאחר זמן ועדיין לא קיימה בלבו, אלא תלמודא מרחיק הדבר מענין
קיום שלא קיימו תמלא: ולוקים בשותק ע"מ לקיים. אבשימא מקשה דלמליה לרבות שותק ע"מ למיקט: קראי יתירי
בתיבי. טועא, הקמה ממש מאשה יקיימו, והחרש יחריש, כי החרש לה. מד בשותק לקיים, וחד בכתם, מד למיקט: בתיבי
רבא. אע"ג דלחכותב ככ, ניהא לאחוי כל הני: אבאי. אינו יכול להפר משחשכה, מיהו שתיקת שבת בשותק ע"מ למיקט,
דהא דלא שמינן הפרה בשבת משום שאינו רוצה לנולד בשבת בשותק ע"מ למיקט: יודע אני שיש נדרים. הגדר שנדרה
שהוה נדר גמור: אבל אינו יודע שיש מפירין. שבדי להפר: יפר. אפי' אחר כמה ימים, ולא אמרי' דהוי חסך כיון
ששמע זה כמה ימים ולא הפר, כיון שלא היה סבור שצידו להפר, ולא הוה שתיקה, ויום שמעו קיינן ביה השתא: יודע
אני שיש מפירין. שבדי להפר מרד עיני נפש: אבל אינו יודע שזה נדר. פי' שזה נדר שנדרה על עיני נפש: ר"מ או'
לא יפר. אחר ימים כשיועד לו שהגדר על עיני נפש, דלא קיינן ביה ביום שמעו והואיל והוא יודע שיש מפירין: והבב'
או' יפר. דשפיר הוי ביום שמעו כיון דלא ידע שהוה נדר [על עיני נפש]: ואבאי תרוי בשותק ע"מ למיקט. ואמאי א'
ר"מ לא יפר, אלא ש"מ דשותק ע"מ למיקט הוי שתיקה, ורבנן לא פליגי אלא משו' דלא הוי שמינה כלל. וה"ר אליעזר
לא פירש כן, ופירשו' מגומגם בין הכל ולקמן פ' בתרא (ע"ג): הדרן עלך נערה המאורסה
ואלו נדרים שהוא מופר. בין א' בין בעל: שיש בהן ענוי נפש. (בדקמני) כדכתיב וכל שבעת איקר לענות נפש: אם
ארחץ אם לא ארחץ. מפרש בגמ' מאי קאמר:

ואלו נדרים שהוא מפר. א' כ' א' אינו מפר אלא נדרי ענוי נפש: אם ארחץ אם לא ארחץ. בגמ' מפרש היכי קאמר:

לפילו שתק סתם הוי קיים כ"ש שתק לקיים אלא אבג דבעי למימר הפר בלבו אינו מופר נקטיה דוחקא הוה דקיים בלבו
קיים משמע דלאלתר הוי מקיים ואין יכול להפר דכתיב אשה יקיימו דמשמע מיד שקיימו הוי מקיים וכן אשה יפירו
מיד הוי מופר: היינו קיים בלבו. ס"ד דמש"ה תיך לא שתק ע"מ לקיים היינו שאמר בלבו קיים לכו והוה מני לשנוי
בשותק ע"מ לקיים קאמינא אלא שלא חשש אלא למנול לו שתיקה שהיא קיום אי נמי ידקא"ל בשותק סתם דשותק
ע"מ לקיים קרו ליה סתם לבני כלפי היכא דאמר בלבו קיים לכו: ולוקי הא בשותק ע"מ לקיים והא בשותק סתם.
אבשימא קא פריך כיון דליכא אלא מרי קראי מנול למעטי ע"מ למיקט ולוקים קרא בנתסב: ובשני קרא יתירי בתיבי.
ואם החרש יחריש: ואבאי ליהו בשותק ע"מ למיקט. אם מרה עם חשכה ולא הופנה להפר או הניח כשכיל כבוד שבת
ודעמו להפר אמאי הוי קיום: אבל אינו יודע שיש מפירין. לא למד שהבעל יכול להפר נדרי אשתו: יפר. אחר כמה
ימים ששתיקתו לא הוי קיום כיון דלא ידע שצידו להפר: אבל אינו יודע שזה נדר. לא ידע שגדר זה על עיני נפש או
לא ידע שהתפסה באותו ענין שהוה נקרא מרד: רבי מאיר אומר לא יפר. דכיון דידע שיש מפירין קיינא ביה והחרש
לא ביום שמעו: [רבנן סביר כיון דלא ידע שיש צידו להפר נדר זה או שהיה לרין הפרה לא קיינן ביה והחרש לה ביום
שמעו] ואמאי ליהו בשותק ע"מ למיקט ואמאי אמר ר' מאיר לא יפר בודאי דעמו להפר אלא שאינו יודע שצידו להפר
ורבנן לא פליגי אלא דסביר דלא הוי שמינה כלל: הדרן עלך נערה המאורסה

ואלו נדרים שהוא מפר. א' כ' א' אינו מפר אלא נדרי ענוי נפש. דכתיב כל נדר וכל שבעת איקר לענות נפש יקיימו
ואשה יפירו והוה הדין לאב דנדרים כדפרי' בין איש לאשתו בין אב לבעל מה בעל אינו מפר אלא נדרי ענוי נפש:

